

TRES POEMES AL VOLTANT DE FERRATER

Miquel Àngel Llauger

Presentam tres poemes que d'una manera més directa o menys indirecta tenen relació amb poemes de Gabriel Ferrater.

El primer poema (els presentam per ordre cronològic de naixement dels autors) és «Bonne pensée du matin», d'Arthur Rimbaud. Les al·lusions al poema de Rimbaud no són difícils de detectar. Tant l'entrada corresponent a aquest poema del blog *Un fres de mères negres*, d'Enric Blanes, com l'article de Jordi Amat sobre el poema (en aquest mateix número de *Veus baixes*) resulten prou clarificadores al respecte.

El segon és «The Cockney Amorist», de John Betjeman. La pista sobre la relació entre aquest poema i «El mutilat» prové del propi Gabriel Ferrater, que en una edició de *Da nubes pueris* dedicada a André Imberecht escriu a mà, al final del poema, el següent: «Carner: Magda / Betjeman: The Cockney Amorist / Ritme de Brassens / Supervielle, en el to».

El tercer poema és «Love Poem», del nord-americà John Frederick Nims. A *Papers, cartes, paraules* hi ha transcrita la carta de Ferrater a Nims en què li diu «I have had an eye for your poems in anthologies and periodicals since I first read *Love Poem*, whose tone and poise I have tried to imitate quite a few times». Jordi Cornudella ens crida l'atenció sobre aquest poema i diu que, en alguns poemes de *Teoria dels cossos*, com «Lorelei», sembla endevinar-s'hi un ressò.

Les traduccions catalanes pretenen ser de la mena que alguna vegada se n'ha dit «substitutòria»: la intenció és oferir al lector un nou poema en català, formalitzat amb mètrica i rima de manera semblant a l'original. Allò que pugui perdre's en literalitat pot ser recuperat fàcilment pel lector amb la consulta de les versions originals.

Bonne pensée du matin

A quatre heures du matin, l'été,
Le sommeil d'amour dure encore.
Sous les bosquets l'aube évapore
L'odeur du soir fêté.

Mais là-bas dans l'immense chantier
Vers le soleil des Hespérides,
En bras de chemise, les charpentiers
Déjà s'agitent.

Dans leur désert de mousse, tranquilles,
Ils préparent les lambris précieux
Où la richesse de la ville
Rira sous de faux cieux.

Ah! pour ces Ouvriers charmants
Sujets d'un roi de Babylone,
Vénus ! laisse un peu les Amants,
Dont l'âme est en couronne.

Ô Reine des Bergers !
Porte aux travailleurs l'eau-de-vie,
Pour que leurs forces soient en paix
En attendant le bain dans la mer, à midi.

Arthur Rimbaud (1854-1891)

Pensament matiner

Quan és l'estiu, de bon matí
somniais d'amor duren encara.
Sota el bosquet, l'alba s'amara
d'olors de festa de l'ahir.

Però més lluny, cap al ponent
de les Hespèrides, a l'obra
tan gegantina, amb roba pobra
tots els fusters ja es van movent.

Fan al desert feina tranquil·la:
fan el revestiment excels
on la riquesa de la vila
riurà davall uns falsos cels.

Ah, pels Obrers amb tants encants,
súbdits d'un rei de Babilònia,
oh Venus, deixa fer als Amants
un poquet més llur cerimònia.

Oh reina dels Pastors! Envia
l'aigua de vida a aquests Obrers
i que així esperin més lleugers
banyar-se al mar, just al migdia.

Arthur Rimbaud (1854-1891)
Versió de Miquel Àngel Llauger

The Cockney Amorist

Oh when my love, my darling,
You've left me here alone,
I'll walk the streets of London
Which once seemed all our own.

The vast suburban churches
Together we have found:
The ones which smelt of gaslight
The ones in incense drown'd;
I'll use them now for praying in
And not for looking round.

No more the Hackney Empire
Shall find us in its stalls
When on the limelit crooner
The thankful curtain falls,
And soft electric lamplight
Reveals the gilded walls.
I will not go to Finsbury Park
The putting course to see
Nor cross the crowded High Road
To Williamsons' to tea,
For these and all the other things
Were part of you and me.

I love you, oh my darling,
And what I can't make out
Is why since you have left me
I'm somehow still about.

John Betjeman (1906-1984)

L'enamorat *cockney*

Ara, estimada, vida meva,
ara que m'has deixat tot sol
recorreré els carrers de Londres
que varen ser el nostre redol.

Les grans esglésies del barri
que tots dos vàrem descobrir:
les que pudien a petroli
i les de flaire d'encens fi,
potser ara hi entri a fer pregàries,
i no passejos, com ahir.

El benvolgut Hackney Empire
ja no ens veurà aplaudir de grat
quan el teló cau dient gràcies
sobre el cantant que ens ha encisat
i els llums elèctrics mostren, tènues,
parets daurades en esclat.

Ja no aniré a veure com juga,
al parc de Finsbury, la gent,
ni per High Road, amb el seu tràfec,
a prendre el nostre te calent,
perquè tu saps que això són coses
teves i meves, solament.

T'estimo encara, vida meva,
i el més difícil d'esbrinar
és com és que ara, que tu em deixes,
jo no me n'he sabut anar.

John Betjeman (1906-1984) - Versió de Miquel Àngel Llauger

NOTES:

- Títol: El *cockney* és el dialecte vulgar de certes parts de Londres i també, per extensió, l'habitant d'una certa àrea (l'anomenat East End, de termes indefinits i de caràcter «popular») de Londres. Era *cockney* i parlava *cockney* (fins que va aprendre anglès que pertocava) la famosa Eliza Dolittle del *Pigmalion* de George B. Shaw.

v. 13: El Hacney Empire és un vell teatre de Hacney, un dels barris de l'East End, construït el 1901 com a *music hall*, i on varen actuar entre d'altres Charles Chaplin i Stan Laurel. En èpoques successives, ha estat bingo i escena privilegiada de la comèdia britànica.

v. 17: Finsbury Park és un dels parcs construïts a Londres durant l'època victoriana, al nord de la ciutat, amb moltes zones esportives.

Love Poem

My clumsiest dear, whose hands shipwreck vases,
At whose quick touch all glasses chip and ring,
Whose palms are bulls in china, burs in linen,
And have no cunning with any soft thing

Except all ill-at-ease fidgeting people:
The refugee uncertain at the door
You make at home; deftly you steady
The drunk clambering on his undulant floor.

Unpredictable dear, the taxi drivers' terror,
Shrinking from far headlights pale as a dime
Yet leaping before apopleptic streetcars—
Misfit in any space. And never on time.

A wrench in clocks and the solar system. Only
With words and people and love you move at ease;
In traffic of wit expertly maneuver
And keep us, all devotion, at your knees.

Forgetting your coffee spreading on our flannel,
Your lipstick grinning on our coat,
So gaily in love's unbreakable heaven
Our souls on glory of spilt bourbon float.

Be with me, darling, early and late. Smash glasses—
I will study wry music for your sake.
For should your hands drop white and empty
All the toys of the world would break.

John Frederick Nims (1913-1999)

Poema d'amor

Molt maldestra estimada, que fas naufragar els gerros,
que quan toques un vidre ja el trenques, amb posat
d'elefant al traster, d'herbei en roba neta,
i no tens gens de manya per res de delicat

si no hi comptem la gent que es debat neguitosa,
com el refugiat del portal, vacil·lant,
que fas que es senti a casa: ets ben destra quan menes
el borratxo que grimpa per un terra ondulant.

Imprevisible meva, gran pànic dels taxistes,
que recules quan veus uns fars pàl·lids, llunyans,
però saltes davant tramvies apoplèctics:
mai no encaixes enlloc. Sempre després o abans.

Desbarates rellotges i planetes. En canvi
amb els mots i amb la gent que estimes et mous bé;
quan es trafica enginy maniobres amb traça
i ens tens a tots als peus, amb fe de missioner.

Oblidem el cafè que ens taca la franel·la
i el toc de pintallavis a l'abric, estampat:
així, alegres, al cel de l'amor irrompible,
les ànimes ens floten entre *bourbon* vessat.

Et vull amb mi, estimada, tard i prest. Trenca vidres:
per tu aprendré la música que envies qui sap d'on.
Si mai les teves mans cauen blanques i buides,
llavors es rompran totes les joguines del món.

John Frederick Nims (1913-1999)

Versió de Miquel Àngel Llauger